

บริจาคภาษีให้พรรคการเมือง กับความจริงอันเจ็บปวด

นัยก้อยน้อยใจ : สิริพรรณ นกสวน สวัสดิ์ ที่มา : กรุงเทพธุรกิจ วันอังคารที่ 17 มีนาคม พ.ศ. 2552

เดือนมีนาคมของทุกปี เป็นเดือนที่หลายท่านต้องปวดเศียรเวียนเกล้ากับการกรอกแบบฟอร์มการเสียภาษี และปีนี้ เป็นปีพิเศษ ไม่ใช่เพียงเพราะรัฐบาลกำลังถังแตก เนื่องจากทุกรัฐบาลตลอดหลายปีที่ผ่านมา ใช้จ่ายเงินไปกับ โครงการประชานิยมจำนวนมาก แต่เป็นเพราะเป็นปีที่เงินภาษีของเราจะถูกเจียดไปใช้เพื่อการพัฒนาพรรค การเมือง โดยความยินยอมของผู้เสียภาษี

นางสดศรี สัตยธรรม คณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ด้านกิจการพรรคการเมือง ประสานมือกับกรมสรรพากรในการหักภาษี 100 บาท สำหรับผู้มีความประสงค์มอบเงินให้แก่พรรคการเมือง โดยสามารถแสดงความจำนงได้ ในแบบภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หรือ ภงด. 90 หรือ ภงด. 91 เงิน 100 บาทดังกล่าวไม่มีผลให้ผู้บริจาคต้องเสียเพิ่ม จากภาษีที่ต้องจ่ายอยู่แล้ว เป็นเพียงว่ากรมสรรพากรจะเจียดเงินจำนวนดังกล่าวออกจากรายได้ของกรมสรรพากรไป ให้ กกต. กล่าวอีกนัยหนึ่ง แทนการใช้เงินภาษีเพื่อโครงการหรือการพัฒนาด้านอื่นๆ ก็เอามาให้ กกต. ใช้พัฒนาพรรค การเมือง ให้เจริญรุ่งเรืองสืบไป

ผู้ประสงค์บริจาคเงินสามารถระบุชื่อพรรคการเมืองตามรหัสที่กำหนดไว้ แต่ต้องเป็นพรรคที่จดทะเบียนกับ กกต. อยู่ในขณะนี้ พรรคที่ถูกยุบไปแล้ว หดสิทธิ และสามารถบริจาคให้แก่พรรคเดียวเท่านั้น ถ้าบริจาคเกินหนึ่งพรรคถือว่า สละสิทธิ (ประเด็นนี้ เดว่าถ้าบริจาคเกินหนึ่งพรรค กรมสรรพากรต้องเอาเงิน 100 บาทมาหารแบ่ง เกิดความยุ่งยาก เลยบังคับให้บริจาคได้เพียงพรรคเดียวในดวงใจ) กกต. เชื่อว่า จะทำให้ทราบว่า พรรคใดมีจำนวนคนสนับสนุนแค่ไหน

แนวคิดเรื่องการหักเงินภาษีมาพัฒนาพรรคการเมืองไม่ใช่เรื่องใหม่ ในต่างประเทศก็ทำกัน อาทิเช่น ในสหรัฐอเมริกา มีระบบ ที่เรียกว่า "taxpayer checkoff system" ที่ให้ผู้เสียภาษีสามารถแสดงเจตจำนงบริจาคเงิน 3 ดอลลาร์ (เพิ่ม จากเดิมเพียงดอลลาร์เดียว ในปี ค.ศ. 1993) เพื่อเป็นกองทุนสาธารณะสำหรับใช้จ่ายในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ประธานาธิบดี ผู้สมัครเป็นตัวแทนพรรคในการเลือกตั้งขั้นต้น จะขอรับเงินจากกองทุนได้ตามสัดส่วนเงินที่ตนระดม ทุนได้ (matching funds) ผู้สมัครชิงตำแหน่งประธานาธิบดีจากพรรคเดโมแครตและรีพับลิกันจะได้รับเงินคนละเท่าๆ กัน ส่วนผู้สมัครจากพรรคการเมืองที่สาม จะได้ส่วนแบ่งจากเงินกองทุนต้องพิสูจน์ว่ามีฐานคะแนนเสียงสนับสนุน อย่างกว้างขวางไม่ต่ำกว่า 5 เปอร์เซ็นต์ทั่วประเทศ

สำหรับประเทศไทย เงินบริจาคดังกล่าวกรมสรรพากรจะนำส่งให้กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ภายใต้การ กำกับของ กกต. เพื่อโอนให้พรรคการเมืองต่อไป และกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองนี้เอง คือ ตัวปัญหาที่ บทความนี้ต้องการพูดถึงต่อไป

ปัญหาที่เป็นหัวใจของเงินกองทุนดังกล่าว คือ ความลึกลับของเจตนากรณีในการพัฒนาพรรคการเมืองกับข้อเท็จจริงอันเจ็บปวด ที่ กกต.ไม่เคยยอมรับ เพราะเงินกองทุนพรรคส่วนหนึ่งมีวัตถุประสงค์ให้พรรคการเมืองใช้สร้างพรรคกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน และพัฒนาประชาธิปไตยในแต่ละปี ถูกถลุงไปกับความหลอกลวงและว่างเปล่า เนื่องจาก กกต. ไม่มีระบบตรวจสอบและประเมินผลอย่างจริงจัง ว่า พรรคการเมืองได้ทำกิจกรรมอะไรบ้าง มีคนเข้าร่วมเท่าไร ผลเป็นอย่างไร ที่ผ่านมากกต.จัดสรรงบประมาณจากกองทุนพรรคอย่างไรไปที โดยประเมินจากกระดาษที่พรรคการเมืองเขียนโครงการเสนอมา

ผลก็คือ ตั้งแต่กองทุนพัฒนาพรรคการเมืองเริ่มบังคับใช้ในปี พ.ศ. 2542 จนถึงปี พ.ศ. 2548 มีพรรคการเมืองได้รับเงินอุดหนุนไป 56 พรรค รวมเป็นเงินที่ใช้จ่ายไปแล้วทั้งสิ้น 1,369,942,408.50 (หนึ่งพันสามร้อยหกสิบเก้าล้านกว่าๆ เท่านั้น!) ซึ่งทุกบาททุกสตางค์ ก็คือ เงินภาษีประชาชนทั้งสิ้น

กรณีที่น่าสนใจ คือ "พรรคไทเป็นไท" ซึ่งเปลี่ยนชื่อจาก "พรรคเกษตรมหาชน" ที่เมื่อแรกเริ่มตั้งพรรคใช้ชื่อว่า "พรรคคนขอปลดหนี้" โดยมีหัวหน้าพรรคชื่อนายชูชาติ ประทานธรรม (ที่เปลี่ยนชื่อนายกุศล หมีเทศ หรือนายปราบสะดา มีเทศ หรือนายกุศล หมีเทศทอง หรือนายดารัตน์ หมีเทศ) เป็นพรรคที่ได้รับเงินอุดหนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542-2548 รวมทั้งสิ้น 41,838,000 ไม่นับรวมกว่าอีก 16 ล้านบาท ที่ได้รับการจัดสรรในปี 2550 โดยไม่เคยประสบความสำเร็จในการเลือกตั้งแม้แต่ครั้งเดียว นอกจากนี้ ยังมีพรรคการเมืองชื่อไม่คุ้นหูอีกจำนวนมาก ที่รับเงินกองทุนไปแล้วไม่มีกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเป็นที่ประจักษ์ชัด

ที่จริงแล้ว มีบทความและงานวิจัยที่วิพากษ์กองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองไทยมาตลอด และเสนอให้ทบทวนเกณฑ์การให้เงินอุดหนุนพรรคที่พิจารณาจากจำนวนสมาชิกพรรค สาขาพรรค จำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และจำนวนคะแนนเสียงจากระบบบัญชีรายชื่อ เพราะสมาชิกพรรคจำนวนมากถูกระดมกันมา แคมก่อนหน้านี้ กกต. ไม่มีระบบตรวจสอบ ปล่อยให้บางคนมีรายชื่อเป็นสมาชิกอยู่หลายพรรคในคราวเดียวกัน สาขาพรรคก็ปิดทั้งร่าง ไม่มีเจ้าหน้าที่ประจำ บางแห่งกลายเป็นคอกหมูก็มี แต่ดูเหมือน กกต. ไม่เคยทบทวนปัญหานี้อย่างจริงจัง

ดังนั้น การรณรงค์ให้ประชาชนบริจาคเงินให้พรรคการเมือง จึงเป็นเรื่องน่าเจ็บปวด ความพยายามให้พรรคการเมืองเป็นของประชาชน และมีฐานสนับสนุนในวงกว้างเป็นอุดมคติที่ดี แต่ต้องคำนึงถึงพฤติกรรมในความเป็นจริงของพรรคด้วย ทุกวันนี้ เราไม่มีพรรคการเมืองของคนไทย มีแต่กลุ่มก้อน และพรรคของนักการเมือง กับพรรคของนายทุน เงินบริจาคของกลุ่มทุนเป็นกระຈະທອນอย่างดีว่าพรรคไหนกำลังขึ้นสู่อำนาจ จะเห็นได้ว่าการเลือกตั้งปี 2544 พรรคไทยรักไทยได้รับเงินบริจาคสูงสุดจำนวน 476.2 ล้าน โดยคุณหญิงพจมานคนเดียวบริจาคผ่าน กกต. ไปถึง 336.4 ล้านบาท ขณะที่สองปีที่ผ่านมา พรรคประชาธิปัตย์ได้รับเงินบริจาคสูงสุด 224.7 ล้านบาท ในปี 2550 และ 185.1 ล้านบาท ในปี 2551

ความหวังว่าการเจียดเงินภาษี 100 บาท จะทำให้พรรคการเมืองกลายเป็นพรรคของประชาชนเป็นเรื่องตลก ประเด็นเรื่องค่าใช้จ่ายของพรรคในการเลือกตั้งเป็นเรื่องใหญ่ และจะเป็นโจทย์การเมืองไทยอีกยาวนาน กกต. ในฐานะเป็นกรรมการกำกับ ดูแลและจัดสรรเงินบริจาคเงินให้พรรคการเมือง ต้องทำหน้าที่ตรวจสอบพฤติกรรมพรรคการเมืองให้รอบคอบ รัดกุม ไม่ใช่ด้านหนึ่งปล่อยให้ถลุงเงินภาษี อีกด้านมาขอบริจาคเติมเข้าไปเอาใจพรรคการเมือง อย่างนี้เรียกว่าหลอกลวงประชาชนชัดๆ